

historie hradu Děvičky

Lichtenštejnové

Na vrcholcích Pálavy vyrostla ve středověku tři kamenná sídla. Nad Klentnicí se tyčí zřícenina hradu, který nese název Siroťčí hrádek. Na území NPR Děvín-Kotel-Soutěska na vrcholu Obora jsou dnes již zcela nepatrné pozůstatky Nového hradu. Nejdále přežívajícím a v současnosti nejlépe zachovaným hradem jsou Děvičky (Dívčí hrady).

Dějiny hradu Děvičky

1222

Nejstarší písemná zpráva o hradu pochází z roku **1222**, kdy zde byl správcem Štěpán z Medlova, předek pánů z Pernštejna. Jméno Děvičky je odvozeno od staré pověsti, podle níž byly do hradeb zazdívány panny, aby byl hrad nedobytný. Hrad sloužil k zajištění správy zeměpanského majetku a k ochraně zemské cesty vedoucí od Mikulova k Dolním Věstonicím, a dále směrem k Olomouci. Ve druhé polovině 13. století jméno hradu mizí z historických pramenů, a tak se zdá, že byl zničen a obnoven teprve na konci 13. stol.

1334

V roce **1334** udělil král Jan Lucemburský Děvičky spolu s městečkem Strachotínem, Věstonicemi, Pavlovem a dnes zaniklými Stochnicemi **Hartneidovi z Lichtenštejna**. Od té doby byly Děvičky součástí mikulovského panství. Hrad nebyl přímo obýván pány, zastupovali je purkrabí.

1560

Marnotratný **Kryštof z Lichtenštejna** byl kvůli svým dluhům nucen prodat v roce **1560** nejen hrad Děvičky, ale i celé mikulovské panství, a to uherkému šlechtici **Ladislavu Kerecsenyimu**, známému veliteli vojsk v tureckých válkách.

1572

V roce **1572** získali značně zchátralý hrad Ditrichštejnové. **Zikmund z Ditrichštejna** jej jako poslední z pánů přebudoval, zejména zastavěl volné nádvoří a severovýchodní část vnitřního hradu. O těchto přestavbách svědčí užití cihlového a smíšeného zdiva.

1645

Zkázu hradu způsobili Švédové, kteří jej obsadili a před svým odchodem v roce **1645** spolu se sousedním Pavlovem zapálili.

1683

V roce **1683** už na zpuštěném hradě stávaly pouze hlídky, aby hlásily příchod Turků.

1784

Ještě v roce **1784** měl na hradě obydli hlídač a zvonem na hradní věži upozorňoval osady pod kopcem na požár nebo blížící se bouři. Po jeho smrti byl zvon prodán do Klentnice a hrad zůstal opuštěn docela. Zvon z Děviček přežil v klentnickém kostele obě světové války a dodnes můžete zaslechnout z Klentnice jeho vyzvánění.

Legends and legends

Pod hradem na severním úbočí stojí tři skalní útesy, viditelné z cesty od Dolních Věstonic. O jejich vzniku hovoří několik pověstí.

Zvláště známá je pověst o **tatarské princezně**, která se na svém putování křesťanským světem dostala ku hradu na skalním útesu nad řekou Dyjí. Byla zde vlídně přijata. Bohatství princezny však nedalo spát hradnímu pánovi. Za noci vnikl se svými pacholkami do princezny ložnice, zavraždil dívku, obě komorné i princeznina psíčka, který se jal hrdinně bránit svou paní. Mrtvá těla nechal tento bídník svrhnout ze skály. Nebylo mu však dopřáno dlouho se radovati ze svého nekale nabytého majetku. Za ranního šera ušel na skalním útesu zkamenělá těla výhružně hledící ku hradu a hrůzou zešílel. Pomstou za vraždu potom poplenili Tataři Moravu.

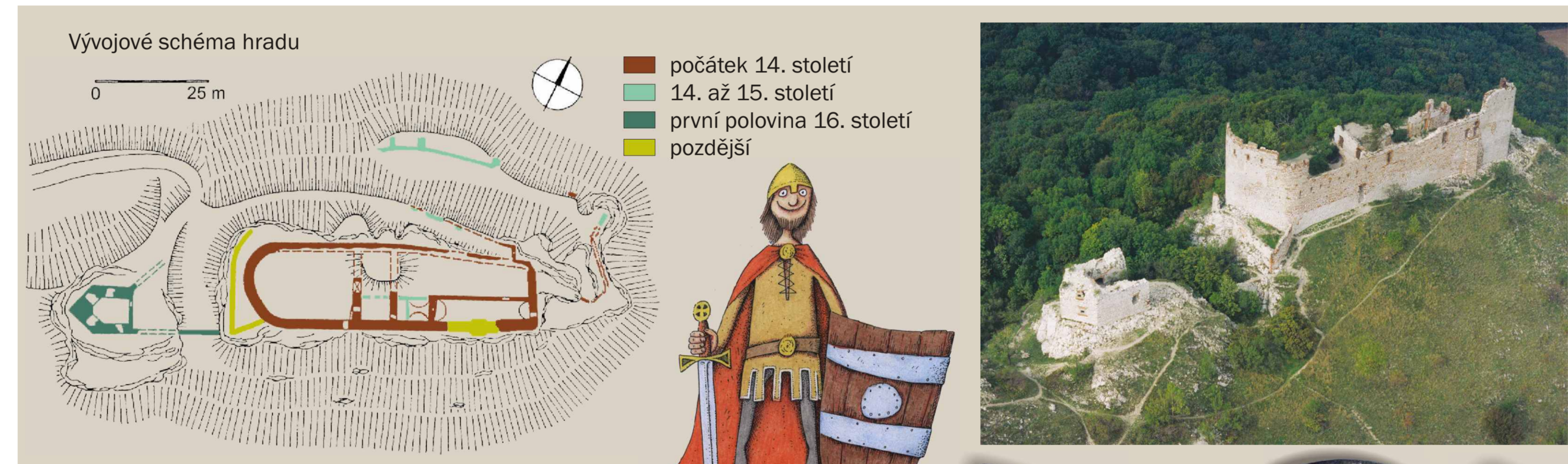
Podle další pověsti vznikla skaliska pod Děvičkami jinak. Majitel hradu – kníže Arnulf – zaslíbil svoji nejstarší dceru ďáblu. Tato se však raději i se svými sestrami proměnila v kámen. Kníže Arnulf žil potom v chýši u skalisek jako poustevník až do smrti.

Třetí pověst vysvětluje vznik skal tak, že na Děvičkách žila rodina hradního pána se třemi dcerami. Když tyto byly jednou neposlušné a nechtěly práť na matčin příkaz prádlo, zkameněly i s neckami.

Nakonec, jak by to byl hrad, kdyby neměl svou bílou paní a podzemní chodbu: Na Děvičkách žil hradní pán se dvěma dcerami. Když prý hrad obléhali Švédové, uprchl hradní pán i s dcerkami tajnou chodbou, která prý vedla až do dolnověstonického kostela. Cestou se však dívky ztratily. Pán zešílel a dívky v bílých šatech obcházejí zříceninu dodnes.

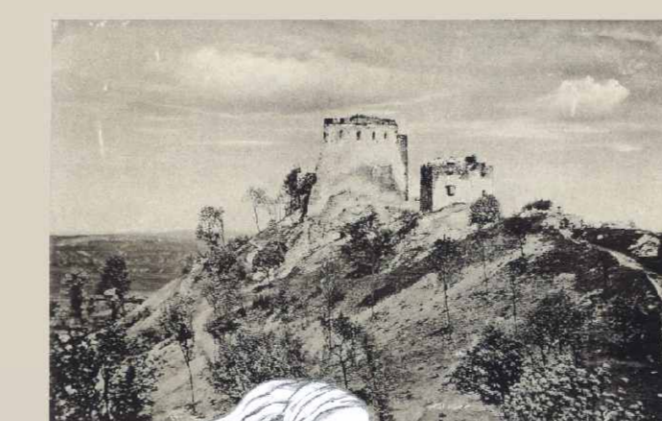
Hradní architektura

Hrad byl přístupný cestou od západu, která procházela předním příkopem a na severním úbočí vstoupila do předhradí. Z nejstarší fáze výstavby hradu, tj. ze **13. stol.**, se do dnešní doby bohužel nic nedochovalo. Současná podoba hradu je převážně gotická z počátku **14. stol.** Hrad má tvar protáhlého obdélníku o rozměrech přibližně 65 x 20 m s oblou čelní zdí a zaoblenými nárožními. Patří k tzv. typu s plášťovým zdivem. Podle záznamů z roku **1414** byla součástí hradu i kaple, kde bývala třikrát týdně sloužena mše svatá. V souvislosti s rostoucím tureckým nebezpečím v první polovině **16. stol.** byla vystavěna patrová pětiboká dělová bašta a bylo upraveno hradní opevnění.

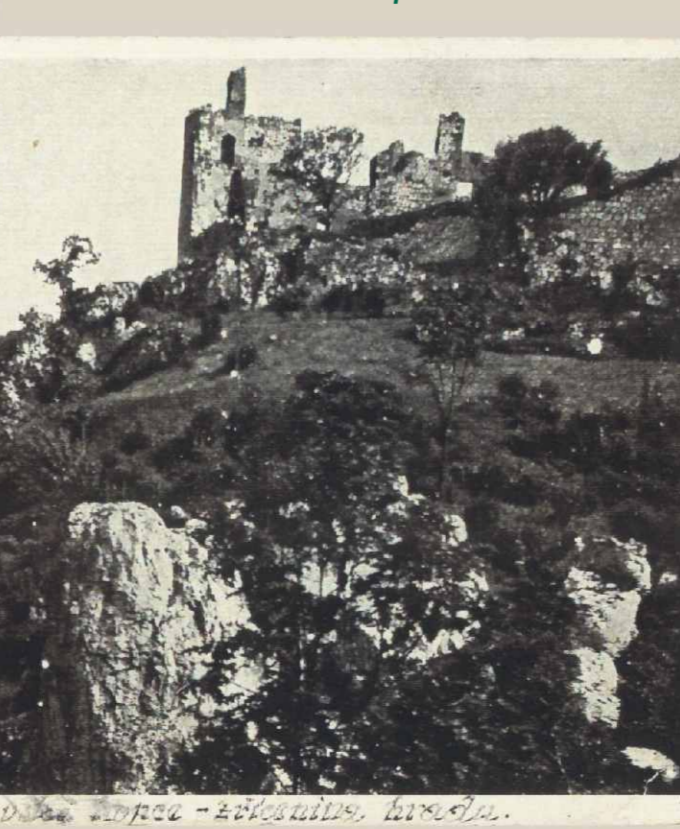
Archeologické nálezy ze zříceniny Děviček byly v menší míře uloženy ve starých muzejních sbírkách mikulovského muzea, ale především byly získány povrchovými sběry v letech 1979–1983.

Původní nejstarší dochovaný název hradu je uváděn jako Dewiczki-Deuchiki, později v době německé kolonizace okolí byl používán název Mayberk. Je odvozen od pověsti, podle níž byly do hradeb zazdívány panny, aby byl hrad nedobytný.

1935

Děvičky na historických pohlednicích. Je na nich dobře patrné odlesnění svahů pod hradem.

1911

Na leteckém snímku je dobře patrný rozdíl mezi holými jižními a zalesněnými severními svahy.

Mezi středověkými zdmi hradu se můžete setkat s rostlinami a živočichy, kteří se sice vyskytují i na jiných místech rezervace, zde jsou však nejlépe pozorovatelní.

rorýs obecný

(Apus apus)

otakárek ovocný

(Iphiclides podalirius)

tařice skalní

(Aurinia saxatilis)

kozlíček písečný

(Dorcadion pedestre)

otakárek fenyklový

(Papilio machaon)

houseňka

kozlíček hnědý

(Dorcadion fulvum)